

REFERAT Økonomiudvalget d. 07-02-2024

Mødedato Onsdag d. 07. februar 2024 kl. 15:00

Mødested Mødelokale Gundestrupkarret

Indholdsfortegnelse

Åbningen af Limfjorden mod vest..... 3

Punkt 61: Åbningen af Limfjorden mod vest

04.18.06-P20-1-19

Punktoplysninger

Sagsnr.: 04.18.06-P20-1-19

Sagsbeh.: Christian Olesen

Resume

Vesthimmerlands Kommune skal tage stilling til, om kommunen vil tilslutte sig et interessentskab til videreførelse af projektet "Åbningen mod Vest".

Baggrund

Projektet ville især have værdi for Vesthimmerlands Kommune, hvis der kunne forventes betydeligt lavere vandstand ved storme. Det fremgår af de indtil nu gennemførte vurderinger, at effekten i Vesthimmerlands Kommune vil være meget begrænset. Således vil der forventeligt kun ske en reduktion af vandstanden med få cm i Løgstør i stormflodssituationer.

Administrationen konstaterer, at effekterne for vandstand ved storme i den del af Limfjorden, som Vesthimmerlands Kommunes kyststrækning ligger i, er meget begrænset. Perspektiverne er derfor ikke tilstrækkelige til, at Vesthimmerlands Kommune aktuelt skal gå ind i det videre arbejde, og dermed heller ikke indgå i et interessentskab.

Administrationen bemærker desuden, at en ekspert (Stig Markager) i dagspressen har vurderet, at en indsnævring af åbningen mod vest vil medføre væsentligt mindre vandudskiftning i Limfjorden og dermed væsentligt ringere vandkvalitet. Der er således blandt eksperter uenighed om dette, men det vil det videre arbejde formodentlig kunne afdække.

Administrationen anbefaler, at Vesthimmerlands Kommune tilbyder at sidde med som observatør i projektet, hvis det bliver til noget, med henblik på at træde ind i projektet, hvis der viser sig nye perspektiver.

Nedenstående sagsfremstilling er udarbejdet efter beslutning på møde mellem 7 kommuner den 12. december 2023 med henblik på dannelse af et interessentskab til videreførelse af projektet "Åbningen mod Vest" mellem de 7 kommuner. Forslaget til sagsfremstilling videregives uredigeret.

I 2012 viste rapporten fra Kystdirektoratet, at den løbende naturlige udvidelse af tværsnittet i Thyborøn Kanal med tiden ville føre til markant forøgede stormflodsvandstande i den vestlige del af Limfjorden. Derudover medvirker de klimabetingede havspejlsstigninger, at stormflodsvandstandene øges yderligere.

Kystdirektoratets klare anbefaling, baseret på omfattende analyser økonomiske som tekniske af forskellige løsninger, var at indsnævre Thyborøn Kanal, så man kan fastholde de stormflodsvandstande, man kender i dag.

Klimarapporter fra IPPC (FN's Klimapanel) forudsiger nu, at klimaforandringerne bliver betydelig værre end antaget i 2012, hvor Kystdirektoratets anbefalinger er fra.

I perioden fra 2017 til 2022 samarbejdede de 7 kommuner og 7 vandselskaber ved den vestlige Limfjord om projektet i det store regionale klimaprojekt Coast to Coast Climate Challenge (C2CCC), som var støttet af EU-Life-programmet. Gennem dette arbejde blev det dokumenteret og belyst, at det overalt i den vestlige Limfjord vil have en betydelig effekt at få indsnævret Thyborøn Kanal.

I Regeringens nye udspil til Klimatilpasningsplan 1 fra efteråret 2023 beskrives det, at 6 klimatilpasningsprojekter i samarbejde med staten/Kystdirektoratet vil få mulighed for at blive yderligere modnet til realisering. Projektet om indsnævring af Thyborøn Kanal er i en position til at opfylde alle betingelserne for at blive udvalgt, særligt hvis alle 7 kommuner bakker op om projektet for nuværende.

Staten vil via opnormering af Kystdirektoratet bidrage med cirka et årsværk pr. projekt. Staten vil bidrage til at udvikle grundlaget for en VVM-vurdering, klarlægge roller og myndighedsansvar samt koordination på tværs af ministerområder og lovgivning.

Staten har her og nu ikke budget til at medfinansiere projektgennemførelse, men man vil gerne medvirke til at udvikle business case og investeringsplan, så der er et godt grundlag for at søge ekstern finansiering.

Central Denmark EU Office (CDEU) har oplyst, at man gerne indgår i et samarbejde om at udarbejde en ansøgning til EU's LIFE instrument. Her er formålet, at projektet skal styrke beskyttelsesniveauet i forhold til natur og miljø. I forhold til formålet om beskyttelse af infrastruktur henviser CDEU til, at EU alene lånefinansierer til dette formål.

Investeringer i projektets andel af klimasikring med henblik på beskyttelse af infrastruktur vurderes at kunne foretages af forsyningsselskaberne. I regeringens Klimatilpasningsplan 1 er det tilkendegivet, at hjemlen til forsyningens muligheder for investering i klimatilpasning udvides, og at staten vil se nærmere på de hjemmelsmæssige forudsætninger for denne indsats.

Det foreslås, at der mellem de 7 kommuner ved den vestlige Limfjord, dannes et Interessentskab (IS) til videreførelse af projektet om indsnævring af Thyborøn Kanal "Åbningen mod Vest" – herunder at man søger om at blive et af de 6 projekter, som Staten/Kystdirektoratet vil støtte for yderligere modning til realisering.

Der er udarbejdet et udkast til en interessentkontrakt (IS) mellem de 7 kommuner (Stuer, Holstebro, Skive, Vesthimmerland, Thisted, Morsø og Lemvig). Der foreslås bl.a.:

- IS skal højst have en varighed på 3 år til afklaring af, om indsnævringen af Thyborøn Kanal skal realiseres – hvis ikke, skal vi i stedet arbejde med lokale klimatilpasninger primært hver for sig
- Hver kommune bidrager med 100.000 kr. pr. år i højst 3 år til driften af IS
- Hvis projektet om indsnævringen af Thyborøn Kanal skal realiseres, skal der genforhandles en anden selskabskonstruktion for anlæg og drift af indsnævringen – udgiftsfordelingen mellem de 7 kommuner skal evt.

være forskellig i forhold til nytteværdien og afhænge af muligheden for ekstern medfinansiering til projektet (Staten, forsyningerne, EU med flere).

Det vurderes derfor samlet, at de syv kommuner med etablering af et interessentskab kan skabe en ramme for et af Staten eftertragtet partnerskab, som kan skabe grundlaget for et effektivt klimatilpasningsprojekt. Partnerskabet kan endvidere skabe et grundlag for en finansieringsplan og tilhørende ansøgninger om ekstern finansiering. Yderligere kan partnerskabet mærkbart øge sandsynligheden for, at de syv kommuner kan opnå en væsentlig klimasikring uden uforudsete uønskede konsekvenser for oversvømmelser eller andre afledte konsekvenser.

Det skal præciseres, at deltagelse i IS ikke forpligter de enkelte kommuner til deltagelse i realisering af projektet, eller til deltagelse ud over den maksimalt 3-årige periode.

Status for arbejdet med indsnævring af Thyborøn Kanal:

Som nævnt har partnerskabet mellem de 7 kommuner og de 7 forsyninger arbejdet med projektet om indsnævring af Thyborøn Kanal "Åbningen mod Vest" i 6 år fra 2017 til 2022. Dette med støtte fra EU-Life gennem projektet Coast to Coast Climate Challenge (C2CCC), som ophørte 31. december 2022. Den 12. juni 2023 var der i Lemvig et statusmøde for projektet for beslutningstagere i de 7 kommuner, konklusionerne fra projektet blev præsenteret på baggrund af afrapporteringerne fra Rambøll fra 2019 og 2022. Konklusionerne kan kort beskrives som følgende:

- En indsnævring vil næsten skabe status quo de næste omkring 50 år i forhold til oversvømmelser ved stormflod. Det giver tid i forhold til at blive klogere på klimatilpasningsløsningen på den lange bane.
- En indsnævring vil have betydelig effekt i alle 7 kommuner, men effekten vil være bedre i den vestlige del af Limfjorden end den østlige del.
- Prisen for indsnævringen er vurderet til omkring 700 mio. kr. (500 mio. kr. for sydmolen ved Thyborøn og 200 mio. kr. for nordmolen ved Agger).
- Der er udarbejdet en redegørelse, som indikerer, at indsnævringen ikke vil have afledte konsekvenser for bl.a. vandudskiftningen i Limfjorden, som umuliggør gennemførelse af projektet - MEN en VVM-redegørelse

skal endelig afklare dette, hvilket kan medføre at projektet ikke kan gennemføres. Det er allerede belyst, at indsnævringen skal gennemføres i 2 etaper, sydmolen først og 20-30 år senere nordmolen, for at sikre

vandgennemstrømningen/vandkvaliteten. Det er ligeledes vurderet, at det vil være muligt at besejle kanalen ved en åbning på 250 meter, men dette skal også nærmere eftervises. Øvrige forhold skal også nærmere

eftervises i en VVM-redegørelse.

- Hvis Thyborøn Kanal ikke indsnævres, vil den fortsatte udvidelse af kanalen og de kommende års klimaforandringer medføre forøgede oversvømmelser og øget vandgennemstrømning, hvilket kan få konsekvenser for infrastruktur, bygninger, mennesker, dyr og natur.
- Beregninger viser, at bare én kraftig storm (100 års storm) vil resultere i skader for omkring 900 mio. kr.

Forventet konsekvens

Administrationen kan ikke vurdere om projektet bliver til noget, hvis Vesthimmerlands Kommune og andre kommuner afstår fra at gå ind i interessentskabet.

Organisering og kommunikation

Deltagelsen i den gennemførte del af projektet blev varetaget af Teknik og Miljø.

Lovgrundlag

Ingen relevant lovgivning.

Økonomi

Hver kommune skal i følge det udarbejdede materiale bidrage til interessentskabet med 100.000 kr. pr. år i 3 år.

Procesplan

Ingen bemærkninger.

Sagen afgøres i

Teknik- og Miljøudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller

- at Vesthimmerlands Kommune ikke deltager i interessentskabet
- at Vesthimmerlands Kommune tilbyder at deltage i arbejdet som observatør i det videre arbejde med henblik på videre deltagelse, hvis der åbner sig nye perspektiver

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, 29. januar 2024, pkt. 25:

Teknik- og Miljøudvalget beslutter, at Vesthimmerlands Kommune skal deltage i interessentselskabet, i solidaritet med de øvrige kommuner. Teknik- og Miljøudvalget bemærker, at Vesthimmerlands Kommunes væsentligste interesse er vandmiljøet i Limfjorden. Deltagelse sker under forudsætning af, at alle kommunerne deltager.

Beslutning

Fraværende: Signe Nøhr, Per Bisgaard

Teknik- og Miljøudvalgets indstilling anbefales godkendt.

Bilag

Resume fra Rambøll